

Farkas Józsefné – Fodor Zoltánné – Róka Margit:

Medgyesbodzás községi közös tanács kialakulása és fejlődése

Pályázat '80

Készítette:
Farkas Józsefné
Fodor Zoltánné
Róka Margit

Kielőtt a községi közös tanács kialakulását és fejlődését bemutatandak ismertetjük a község kialakulását és a tanács megalakulását.

A mai Medgyesbodzás község Bodzás pusztán, az egykor elpusztult Bodzsa falu közelében, kincstári telepteliséget kaletkezett 1837-ben. Az első telepesek drundák és szarvashegyi jobbágyok, dohánytermelők voltak. A megalapított 120 család száma 1895-ben már 250-ra

Medgyesbodzás Községi Közös Tanács kialakulása és fejlődése

1895-ben a telepítések során Havas és a környező szlovákok is települtek a községbe. Ekkor alakult ki a község jelenleg is meglévő négy párhuzamos utcája.

Községünk 1944. október 6-án szabadult fel és ezzel a nappal kezdődött el az évszázados mulasztások pótlásának a feladata.

Községünkben Gábertelepén alakult meg először a Magyar Kommunista Párt, majd ezt követően Medgyesbodzásban 1946-ban. A gábertelepi kommunisták segítségével a Községi Földigénylő Bizottság 1944. decemberében alakult meg, melynek feladata az volt, hogy valóra váltsa a parasztság régi vágyát és földhöz juttassa a nélkülözőket.

1944. decemberében megalakult Nemzeti Bizottság segítette a portkódel értekezlet. Készítették: 15 határozatok meghozatalában és a Nemzeti Bizottság által megválasztottak között. Ekkor még járta a helyi szervek feladatát, döntést a szervezeti jogszabályokról felelt, irányításával alakult ki a helyi szervezeteknek megfelelően a feladat.

- Készítették:
- Farkas Józsefné
- Fodor Zoltánné
- Róka Margit

HELYTÖRTÉNET 694.

A földterület hasznosításában a szocialista szektorok 1948. évi való megalakulásakor változás történt.

Mielőtt a községi közös tanács kialakulását és fejlődését bemutatnánk ismertetjük a község kialakulását és a tanács megalakulását.

A mai Medgyesbodzás község Bodzás pusztán, az egykor elpusztult Bodzos falu közelében, kincstári telepítésként keletkezett 1857-ben. Az első telepesek árendás és szerződéses jobbágyok, dohánytermelők voltak. A megtelepedett 120 család száma 1895-ben már 250-re gyarapodott. Az időközben történt telepítések során Heves megyéből palócok, Békéscsabáról szlovákok is települtek a községbe. Ekkor alakult ki a község jelenleg is meglévő négy párhuzamos utcája.

Községünk 1944. október 6-án szabadult fel és ezzel a nappal kezdődött el az évszázadok mulasztások pótlásának a feladata.

Községünkben Gábortelepen alakult meg először a Magyar Kommunista Párt, majd ezt követően Medgyesbodzáson 1946-ban. A gábortelepi kommunisták segítségével a Községi Földigénylő Bizottság 1944. decemberében alakult meg, melynek feladata az volt, hogy valóra váltsa a parasztság régi vágyát és földhöz juttassa a nincsteleneket.

Az 1944. decemberében megalakult Nemzeti Bizottság segítette a pártközi értekezleteket a megfelelő határozatok meghozatalában és összekötő kapocs volt az Elekén működő / akkor még járási székhely/ Járási Igazoló Bizottság és a helyi szervek között. Előkészítette a választásokat, döntött a szavazati jogosultságok felett, irányításával alakult ki a helyi sajátosságoknak megfelelően a törvényes rend.

A földterület hasznosításában a szocialista szektorok 1948. őszén való megalakulásakor változás történt.

Két termelőszövetkezeti csoport alakult, az egyik Gábortelepen, a másik Medgyesbodzáson.

Az 1948/49-es fordulat évéig kialakult gazdasági, politikai és társadalmi viszonyok új szakaszt nyitottak meg a népi demokratikus fejlődésben. Községünkben is megkezdődött a szocializmus építéséért való harc. A közigazgatás további fejlődését Alkotmányunk meghozatala után a tanács biztosította. Az ország lakossága először 1950. október 22-én választotta meg a helyi tanácsok tagjait. Községünk megválasztott tanácsa alakuló ülését 1950. október 26-án tartotta és megválasztotta a 7 tagú végrehajtó bizottságát, valamint a tisztségviselőket. 1971-ig a végrehajtó bizottság 7 tagú volt, 1973-ig 5 tagú, jelenleg ismét 7 tagú végrehajtó bizottság működik.

Az ellenforradalomig a tanács és a végrehajtó bizottsági üléseken hozott határozatok nagy többsége, a termelőszövetkezetek életében jelentkező problémákkal és begyűjtési feladatok végrehajtásával foglalkozott. Az ezt követő időben a tanács mindjobban betöltötte feladatát a helyi, társadalmi, gazdasági, és kulturális téren jelentkező feladatok eredményesebb végrehajtásában. Ezt a gyakorlatot követte a végrehajtó bizottság is és nagy súlyt helyezett a helyi tanácsi és az akkori felsőbb szintű tanács határozatainak végrehajtására.

Jelentős eseménye volt a községnek 1958. május 1-e, amikor ünnepi tanácsülésen emlékezett meg a község 100. éves évfordulójáról és kultúrházat avatott.

A község 1960. januárjában lett termelőszövetkezeti község, amikor a gábortelepi és a medgyesbodzási termelőszövetkezeti csoport egyesült.

Ujabb változás következett be 1968. január 1-ével, amikor a szomszédos Pusztatottlaka község lakosságának

kérésére a két község termelőszövetkezete egyesült. Ekkor lett a két községnek közös párt csúcsvezetősége és közös iskola igazgatás.

A medgyesbodzási községi tanács 1969. március 26-án tartott ülésén a 9/1969. sz. tanácshatározatával kimondta Medgyesbodzás és Pusztaottlaka községek közös tanácscsá való szervezését. A közös tanács székhelyét Medgyesbodzás községben jelölte meg. Kimondta továbbá a határozat, hogy Pusztaottlakán kirendeltséget kell létrehozni, a két község a költségvetési és fejlesztési alap felhasználását önállóan hajtsa végre a központi ügyintéző irányítása mellett az addigi tervek alapján.

Ezt a határozatot azonban nem sikerült végrehajtani, mivel Pusztaottlaka községek lakossága nem fogadta el a közös tanácscsá szervezést.

1972. augusztus 26-án a medgyesbodzási községi tanácsülésen a 12/1972. sz. határozat alapján kezdeményezte ismét Medgyesbodzás és Pusztaottlaka községek közös tanácsu községek alakítását.

Az Elnöki Tanács 18/1972. sz. határozatával többek között Békés megyében, a mezőkövácsházi járás területén Medgyesbodzás Községi Közös Tanács néven és székhellyel, Medgyesbodzás és Pusztaottlaka községeket közös tanácscsá szervezte.

A tanácstagok általános választása 1973. április 15-re lett kitűzve.

A választási munkák előkészületeként 40 választókerület lett megállapítva Medgyesbodzás és Pusztaottlaka községek területére. A végrehajtó bizottság Medgyesbodzás és Gábortelep területére 25, míg Pusztaottlaka területére 15 tanácstagi választókerületet alakított ki.

A tanácstag jelöltek összetétele megfelelően tükrözte Pusztaotlaka sajátosságait, mindenek előtt, hogy a községet több nemzetiség lakja, így magyarok, románok, szlovákok és németek.

A megválasztott tanácstagság összetétele a következők szerint alakult: 65 % fizikai dolgozó, 32,5 % nő, 12,5 % 30 éven aluli, 12,5 % nemzetiségi.

Medgyesbodzás községi közös tanács 1973. április 20-án tartotta alakuló ülését.

Puszaotlaka története röviden a következő:

A község területén a múlt század végén csak néhány tanya állott, századunk elején kezdtek csak nagyobb házcsoportok alakulni. Ezek vetették meg a mai falu alapjait. A község közigazgatását 1935-ig Medgyesegyházáról irányították, míg az anyakönyvezési feladatokat Medgyesbodzás községben intézték 1938-ig. A község önálló igazgatást kapott 1935-ben, azóta önálló közigazgatással bírt a közös tanács megalakulásáig. 1950-ben a korábban Elek községhez tartozó Eperjes részt közigazgatásilag és területileg is Pusztaotlaka községhez csatolták és így alakult ki a mai Pusztaotlaka.

Felszabadulás után 1944. november 3-án alakult meg az MKP. helyi szervezete, majd ezt követően a Nemzeti Bizottság és a Földosztó Bizottság. Az első termelészövetkezeti csoport 1948-ban alakult meg.

A közös tanács községei a mezőkovácsházi járás északnyugati részén helyezkednek el.

Az 1970-es népszámlálási adatok szerint Medgyesbodzás község lélekszáma 1.981 fő, míg Pusztaotlaka lélekszáma 1.112 fő volt.

A megyei tanács községeinket az "egyéb" kategóriába sorolta be, ami meghatározza a községi közös tanács, illetőleg a végrehajtó bizottság feladatát a lakosság alapellátását illetően.

A községi közös tanácscsa szervezés komoly nehézségek-

kel járt. A pusztaottlakai állampolgárok nem értették meg a közös tanácsra szervezés jelentőségét és szükségességét, ugyanis féltették önállóságukat. A község vezetőinek körültekintően kellett munkálkodniuk a lakosság megnyerése érdekében.

A községi közös tanács megalakulása óta eltelt időszak eredményei a következők:

A tanács és a végrehajtó bizottság kiemelten kezeli a jelölőgyűléseken elhalasztott közérdekű javaslatokat és ezek figyelembevételével határozta meg feladatait.

A települések kommunális helyzete az utóbbi években kielégítő. Vlamennyi településünk korszerű villanyhálózat-tal rendelkezik, 70,5 km. járdánk van, 1100 m. kiépített ut és 16 artezi kút.

Tekintettel arra, hogy községeink az egyéb kategóriába tartoznak a lakosságnak sokat kell eljárnia a közeli városokba, pl. Orosházára és Békéscsabára. Településeinkről mintegy 300 fő jár el dolgozni. Ezért a végrehajtó bizottságnak nagy gondot kellett fordítania arra, hogy településeinken jó közlekedés legyen. Ezt a problémát a 8. sz. VOLÁN Vállalat jó hozzáállásával sikerült megoldani. A menetrend kialakításoknál messzemenően figyelembe vette a Vállalat a lakosság igényeit a végrehajtó bizottság javaslata alapján. Különösen jelentős volt ez az iskolák körzetesítése során.

A községi közös tanács működése alatt több éves problémákat oldott meg Pusztaottlakán, így pl. a mirelit és töltelekárak rendszeres szállítását, illetve tárolását hűtőpuld beállításának sürgetésével.

A 25 palackos PB. tárolóhely 50 férőhelyre lett bővítve Bagófaluban, míg Tökfaluban új gáztároló létesült.

A pusztaottlakai oktatási intézmények felszereltsége hasonló szinten van a medgyesbodzási iskoláival.

A tanyai lakosság régi álma vált valóra, amikor 1979-ben

elkészült a két pusztaottlakai tanyasor villamosítása, melynek anyagi fedezetéhez hozzájárult a NIM., a közös tanács, valamint az érintett lakosság is.

Medgyesbodzáson 1975. szeptemberében lett átadva a 750 m/ Ft. bekerülési költséggel megépült " Felszabadulási emlékkönyvtár".

Az iskolák körzetesítése szükségessé tette az oktatási intézményekkel való jobb ellátottságot. 1976. szeptember 1-től az általános iskolai oktatás csak délelőtt folyik, ugyanis 1.024 m/Ft. költséggel a községi közös tanács 4 új tantermet alakított ki, uttörőszobával és zsibongóval.

Ugyanebben az évben történt a medgyesbodzási iskola padozatának kicserélése modern, műanyag padlóra, valamint a világítás is korszerűsítve lett.

Az iskolás korú gyerekek sportolási lehetőségét bővítette az 1977-ben elkészült bitumenes kispálya, melynek értéke 589 m/Ft., a tényleges költség 190 m/Ft. volt, a többit a község lakossága társadalmi munkával adta.

Puszaottlakán és Medgyesbodzáson 1979-ben felújításra kerültek a kulturházak. Ez a közművelődés terén jelentős előrehaladást jelentett.

Az együttműködő szervek és a lakosság társadalmi munkája ezekhez a beruházásokhoz nagyban hozzájárult.

Községi közös tanácsunknak együttműködési megállapodása van a Hazafias Népfront Községi Bizottságával, a helyi KISZ. szervezettel, az uttörőszervezettel és az "Egyetértés" Mezőgazdasági Termelőszövetkezettel.

A megválasztás óta a tanácsnak és a végrehajtó bizottságnak 1979. december 31-ig a községfejlesztési összbevétele 2.651 m/Ft. volt. Közigazgatási területünkön a lakosság 2.466 m/ft. társadalmi munkát végzett. Itt szólnunk kell azokról a beruházásokról is, amelyek még nem fejeződtek be, így Medgyesbodzáson a 400 adagos központi konyha, Gábortelepen az új óvoda kialakítása és a puszaottlakai óvoda bővítése.

A 400 adagos központi konyha megépítésével megoldódik az óvodás és iskolás korú gyermekek megfelelő élelmezése az egész közigazgatási területen, ugyanis az ételt innen fogják kiszállítani Pusztaottlakára és Gábortelepre.

A gábortelepi óvoda régi, elavult, konyhája a mai higiéniai követelményeknek nem felel meg.

A közoktatás területén a legfőbb mutatókat figyelembe véve, Medgyesbodzás község a járási átlag felett van.

A közművelődési munka tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása nagy nehézséget okoz, mivel 4 települést kell a tanácsnak ellátnia.

Településeinken két orvosi körzet működik, ezeknek tárgyi, személyi feltételei egyformán adottak.

A községi közös tanács létrehozása szükségessé tette Pusztaottlaka községben a szakigazgatási kirendeltség létrehozását, a lakosság ügyeinek helyben történő intézése céljából. A pusztaottlakai lakosok a kirendeltség vezetőjéhez bizalommal fordulnak.

Eredményesnek mondható és a lakosság pozitívan értékelte a szakigazgatási szervnek azt a tevékenységét, hogy rendezte Pusztaottlakán az 1918. óta vitás, 52 családot érintő telkek tulajdonjogát. A telkek tulajdonjoga a rendezés előtt a helyi Görögkeleti Egyházközséggé volt. A rendezéssel lehetőség nyílt arra, hogy ezek a családok lakásukat O.T.P. kölcsönrel felujítsák, illetve új lakóházat építsenek.

A közös tanács jelentőségét bizonyítja az a tény is, hogy a Békés megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1978. április 11-én tárgyalta tanácsunk munkáját. A végrehajtó bizottság pozitívan értékelte a testület munkáját és megállapította, hogy úgy a tanács, mint a végrehajtó bizottság arra törekszik a közigazgatási területünkön élő állampolgárok élet-színvonala fokozatosan emelkedjék. A szervekkel való együtt-

működést, eredményesnek értékelte, a települések ellátottsága jobb, mint amennyit szerepköre kíván.

A sajátos helyzetből adódóan a lakosság lélekszáma évről - évre csökken, hiszen az 1980. évi adatok alapján a lakosság lélekszáma 10 év alatt 680 fővel csökkent.

A közös tanács lehetőségein belül igyekszik kielégíteni a lakosság alapvető kommunális, kulturális és egészségügyi igényeit.

A közös tanács szervezése bebizonyította, hogy olyan kis községek, mint Medgyesbodzás és Pusztatötlaka - ahol közös gazdaság működik - megkívánja a közös igazgatás létrehozását az államigazgatási, népképviselői és önkormányzati feladatok eredményesebb megoldása céljából.